

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:
Piaczsor 452 szám alatt.

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Ara évenként 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr., negyedszor 4 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

A földbirtok becse.

IV.

(D) Ha a földbirtoklásnak meg vannak azon kellemetlen oldalai, melyek időszakilag a magas politika irányából, vagy a szükséges intézmények hiányából származnak: ezek oly kellemetlenségek, melyeken a helyzetet okosan átértő birtokos nélkülözés által segíthet mindaddig, míg a törvényhozás vagy kormányzás útján a földbirtok érdekei kellő tekintetbe vétetnek.

Vannak azonban oly kellemetlenségek, melyek nem felülről, hanem alulról rohanják meg a birtok érdekeit, s melyek kommunistikus irányú bujtogatások alapján a millió karu nép kicsapongásainak beláthatatlan raját bocsátják a birtok szentségére.

Ezen jelenségek példáiban a legutóbbi idők elég bővölkednek. A jobbágy felszabadulás ingyen birtokhoz juttatván a népet, ezen szép és emberiségi intézkedésnek következménye nem a volt, hogy a nép leborulva a század generosus szelleme előtt, hálát adjon az egeknek s azoknak, kik ez emberiségi intézményt reá alkalmazták, boldognak érezze magát, kinek osztályrésze jutott, hogy legelőbb nyakáról nemcsak levesse a százados szolgaság jármát, de egyszersmind az álladalom kegyelméből annyi birtokhoz is jusson, melyből munka s szorgalom után, ugy a közállam, mint saját családját iránti tartozását híven teljesítse: ezen szent kötelesség helyett, a felszabadulás tényét követett feszült idők befolyása alatt, a nép mind inkább alkalmazta az „ungentem pungit“ elvet; a tulajdon szentsége iránti régi kegyelet, melyet a megszokott rend is ellenőrzött, most mind inkább kezdett kihálni; csalfa fel-fogás maszlaga hintetik szét a népnél, és így terjed a más vagyonán való kapzsiság, az erőszakoskodás, lopás, gyújtogatás és bitorlás, melyet elősegít azon sajnálatos politikai helyzet, mely miatt a közigazgatási intézkedések kellőleg meg nem szilárdulhatnak.

Akár hány szomorító hirt veszünk azon felfordult gondolkodásmódról, mely a nép visszaéléseiben nyilatkozik, s mely valóban szükségessé teszi, hogy mindazok, kik a tisztviselői tért elfoglalták eszélylyel, okossággal, rettenthetlen bátorság- s szilárdságot párosítva minden órájokat arra szenteljék, hogy egyesek tisztelensége a más tulajdona iránt tovább ne terjedjen; mert ez oly veszélyes fekély, mely a végeredménynél magát az államot dönti anarchiába.

Dolgok történnek, melyek a birtokost a végcsüggedés felé ragadják; helyiségek vannak, hol a birtokos csakhogy vevőt találna örömet megszöknek birtokától. Folytonosan folynak a bosztantások, lélek-háborítások a vagyon gyakori megtámadása mián, és valóban gyors és szigorú közigazgatási eljárásra van szükség, hogy a terjedő rossz közös baja ne nője ki magát a mi területeinken is.

Sok helyütt sem a köz, sem az egyéni birtok nincs mentve a gonosz kezekről, s sok egyén mind inkább kezd érdemtelenné válni azon jogokra, miket a haza szelleme a mivelődés fölfevése mellett terjesztett ki reá. Többször hoztunk tudósításokat egyes helyiségekben rendszeres gyújtogatásokról. Itt a kincstár érdekét, amott egyesek érdekét gyújtják fel. A sárdi birtokosság érdeje tán hetedszer gyújtott meg az idén, holott az ország kormányzója az erdő pusztítás körül a legerélyesebben rendelkezett. Most a tavasz a legélesebbi kihágásokat s földfoglalást hozta előtérbe. Éppen a napokban értesítettek, hogy egy szavai birtokos lábföldjét egy faluközsége, gyűlési határozat folytán, egyeseknek haszonbérbe kiosztá s beszántatá, bevetteté csupán azért, mert a falunak szüksége van jövedelemre. Ugyanannak marháit nem engedik a csordába járni, elkergetik a pásztor elől. Ajtonban egy birtokos tagjából négyszáz darab prédáló marhát hajtottak be, s az előállított praevariálók még nevéket sem akarták megmondani a szolgabírónak. Szucságban két birtokos tagjára ráhajta a falu a marhákat, s a tavaszi vetéseket prédáltatta, a behajtani szándékozó pásztorokat elkergette. Pusztá-

Szentmihályon b. B. megvásárolja gr. T. H. birtokát a nép prédálja erdejét, hol régen legelői jog illette őt; a birtokos kinyilatkoztatja tiszt előtt, hogy a nép erdőrezését a patens értelmében azonnal kiadja, sőt többet ígér a patensnél, t. i. minden felszabadult telek után hat holdat, ezenkívül a helybeli román iskolának ezer forint tőkealapot. A nép visszautasítja e törvényes kötelezettségnél még nagyobb ígéretet; sőt midőn közelebből a tulajdonos báró birkáit saját erdejébe hajítja, a falusiak kimennek és az egész birka nyáját behajítják, letartóztatják. Hogy mi lett mindezen kérdésekből, arról nem értesítettek; de elég csak e kis körben történt néhány esetet felmutatni, azon új nemű keserűség jellemzésére, minek a földbirtok ki van téve, s mely annyival kinzőbb, mert a birtokháborítási osztrák törvények természeténél fogva, az elégtételt nem lehet közigazgatási uton követelni. Most a foglalás s felprédálás mértékét többnyire csak a visszahelyezés s költség megtérítése követi, a mi a köztünk levő commassálatlan birtoklás és kapzsi s felbátorodott köz-nép helyzetéhez képest nem vezet gyors eredményre, sőt a büntetett ismétléstől is a hatalmaskodni szeretőket vissza nem rettent. Régen a birtok foglalat, ha tetten kaphattuk, elfogtuk s oly triduale forumot ültettünk reá, hogy megemlegette. Napjainkban ha a földbirtokos elégtételt keres, örök pörben viszályban kénytelen élni éppen azokkal, kikre földbirtoka megmivelésénél reá szorul. Bünnök kell nézni a birtok szántszándékos és erőszakos megtámadását, ha az csak egy barázda erőszakos elszántása is, büntetni kell azt kemény bírsággal a minő volt a magyar törvényben a potenciál és spoliüm büntetése: ekkor lesz rend, s vagyonbiztonság.

Nálunk a szabályozott mezőrendőrségi törvények hiányzanak. Alkotmányosságunk meglendülése napjaiban Kolosmegye adott volt ki egy mezőrendőrségi törvényt; igen szükséges volna ezt az egész országra gyorsan alkalmazni, s a tisztviselőket felelőssé tenni azon szabályok pontos és szigorú végrehajtásáról.

Semmi sem igényli inkább a közigazgatás erélyét, mint éppen a földbirtok. A pénzt ellehet bányákba helyezni, vagy egy Wertheim-féle szekrénybe elzárni a tolvajok elől; de földeink, marháink szörűnk ki vannak tárva a szabad természetben, s ha a morál és becsület nem tisztelteti, csak a legszigorubb rendszabályok s a legerélyes eljárás által lehet védeni a tulajdon szentségét.

Szeressük, kiméljük a népet, de üldözzük a gazembert; az elégtetésnél való közöny, lágyaság, a bűnnök elnézése vagy legyezése szinte annyi bűn mint maga a czinkosság. És valamint a katona gyöngye legény hadi bátorság nélkül, ugy a tisztviselő is átká kerülésének, ha nincs polgári bátorsága.

De bármily kínos e viszonyok közt is a földbirtokos helyzete, még sem kell csüggedni. Az állam legfőbb érdeke a tulajdon biztosítása, az mindig arra törekszik, s ha a rossz nagyobb terjedést veszen, fog az állam rendkívüli eszközökről is gondoskodni tudni, hogy a vagyonpusztításnak véget vessen. És a mint a jórend teljesen megszilárdul, mindannyiszor a földbirtok becse ismét visszatér.

Midőn fönnebbi cikkünket bevégeztük, veszük a „Herm. Ztg.“ egy közleményét ezen cím alatt: „A tulajdon szentsége hazánkban.“ Ezen közlemény egyik adatul szolgálván azon honfi aggalmunk igazolására, mely a földbirtoklás kedvetlenségeinek folytonos súlyosbulása miatt aggaszt, érdekesnek tartjuk e levél, mindjárt itt főcikkünk után közre adni. Ezen cikk a „Bistr. Wcholt“-ból van átvéve és így értesít:

„Azon határhoi helyiségeknek, melyek most a naszodi kapitánysághoz tartoznak, a mi száz községeink u. m. Pén-tek, Nagy Demeter, (Mittersdorf) és Jaad ellenében birtok támadásai ismét feljultak, sőt még a Borgó-Rusz megtámadásával szaporodtak; főként Jaad határának több mint negyed részét már az ellenfél elfoglalta, a legelőket felszántotta, s a vetés földeket összekeverte. Az ily rabló támadások (rauberischen angriffen) ellen teljesen erőteljesen száz községek azonnal panaszt emeltek távirat útján, ugy a kor-

mányzó urnál, mint közvetlenül Ö Felségénél a császárná is. Az országkormányzó urtól azonnal is távirati parancs küldetett az iránt, hogy csendőrség szálljon ki és a száz községeket birtokukba helyezze vissza. Ezzel azonban még nincs minden megtéve. Mielőtt a fegyveres csendőrség el-távozzand, újból azon táncz fog megújulni. A betegség mé-lyebben fekszik, s ha az orvosság nem a kérdés gyökerére szolgál, hogyan lehet azt teljesen kiirtani?

A fönnebbi közleményből látjuk ugyan, hogy a kormányzó gróf ö nmltg gyors intézkedésével nem készt; de gondoljuk el: hatalmában áll-e min-den birtokosnak birtoka megmivelésére alkalmasval ö nmltgához, vagy volna-e bátorsága másnak éppen császár Ö Felségéhez távirni magán bajaiban?

Nincs az a kormányzó s azon uralkodó, ki védeni képes lenne közvetlen intézkedés által a birtok szentségét; a tisztviselő felelősségéről arról, kik a kormányzástól csak annyit igényelhetnek, hogy ott, hol a törvény tekintélyének biztosítására fegyveres erő kívántatik, az rögtön készen álljon. A tisztviselőket a nemzet legértetebb fiaiból kell tenni, kik szelidek legyenek, és atyái a népnek, mely a törvény terén vár elégtételt, de legyenek elszántak, erélyesek, szigorúak ott, hol vagyonrablás, személyfenyegetés, s más hasonló esetek fordulnak elő. Erélyes tisztviselő nélkül nincs egyéni biztonság.

A bécsi sajtóper.

Tudva van olvasóink előtt, hogy három bécsi politikai lapot egyszerre sajtóperbe fogtak. Ezek közt a „Vaterland“ főmunkatársát Keip Armit felségeértében bűnösnek is mondá a törvényszék. Most a magyartig mellett oly híven küzdött „N. Nachrichten“ szerkesztőjét vallatják. A Kroatien und Reichsrath ezimti czikkben ezen tétel fordulván elő: „a királyi leiratban foglalt csalogatások“, ez képezi a fő vád pontot, mire Friedman kijelenti, hogy szerző ezen nyilatkozatra a Bécsben és Magyarországon elfoglalt magatartás által jogosítva volt, mert tényleg ígéretet tettek; egyébiránt szerző sehol sem mondja, hogy magának a kormánynak lett volna ilyes czélja.

Erre a második vádlott cikk: „Noch einmal Ungarn“ kertül tárgyalás alá, s az elnök kérdése után, ki a szerzője? valamint Fridmann válasza után, hogy kézirata megtalálta-tott, felolvassák.

Eln.: Magyarországh hg. primásának a főcanczellár-hoz intézett, 1861-dik oct. 24-én kelt átirata felolvastassák-e?

Friedm.: Tán szükséges lesz.

Eln.: (A felolvasás után) Ez átirat tulságosan dicsér-tetett.

Friedm.: Meg kell jegyezmem, hogy ezen cikk nyom-asztó helyzet befolyása alatt iratott. Azon idő volt, mikor arról volt szó, vajjon felolvasassák-e a magyarországytűlést, vagy tárgyalják-e tovább a főkérdést.

Az egész világ e kérdés megoldásának nézett elébe. Lapoknak azon álláspontja volt, hogy Magyarország jogigé-nyei s az állam közti minden lehető egyezkedésnek szószo-lója legyen. E közjogi álláspontnak amaz átirat alapul szolgál. Mi lapunknak ujra többféle indítványt tévénk a bé-kés megoldásra. A hg. primásnak, a magyar nemzet legua-gyobb méltóságának és örökös főispánnak, átiratát békítő s hazafiai hang jellemzi s benne komoly intések és tanácsok valának foglalva; hazafias kívánságok általános javaslatok eredtek: az adóbehajtás megszüntetése, sat. E békítő iratban a komoly intés szavát véltem találni. A czikknek lehetetlen, hogy gyűlöltre s megvetésre ingereljen, miután higgadt meg-fontolást tanácsol. Az átirat „békeeszköznek“ nevezetik s csak az volt mondva: „az esetben, ha ez irat ad acta tétetik, akkor aggodunk.“ A szerző szándéka nem volt veszé-lyes, ha a korona tanácsosainak jogérzetére s belátására hivatkozik; nem volt-e szabad oly ideiglen ellen adunk ta-nácsot, mely ma tényleg fennáll, de azon eredményeket nem szűlte, miket békés kormánytól várni lehetett volna? Egy ki-tétel sem veszélyeztetni Ausztria egységes államkapcsolatát. Még a császári nov. 5-ki leirat is, melylyel az ideiglen be-hozatott, utólagos egyezkedést tesz kiállításba. (Fölolvassa az erre vonatkozó helyet.) Előtte nem látszik indokoltnak a vád, hogy a cikk az egységes államkapcsot támadta volna meg. Hiszem tehát, hogy a vád azon szemrehányását víz-szaautosítottam, mintha gyűlöletet s megvetést szándékoztam volna előidézni.

Eln.: nyomatékokat fektet e kitételeire: „tisztára mossa magát minden bűnös részvétől azon vészes végzetben, mely teljesedni fog.“

Friedmann (kiegészíti): „ha most az utolsó órában ez igazságot átlátunk.“ Ez a szerzőnek egyik publicistai képe; ez meggyőződése; vajjon beteljesedik e a végzet, más kérdés, melyet most megoldani lehetetlen.

Eln.: A levél igazsága szembe állítatik elváltak ta-nácsadók csalképeivel.

Fridm.: Erre nézve az előleges vizsgálatban tett vé-delemre utalok. Nincs szó a tanácsadók csaló szándékáról. En ép ugy üldözhetek csalképet, mint bár ki, a ki politikát üz. Hogy a kifejezés súlyosító legyen, nem „elváltak“nak

Törökország. A porta megengedte a smyrnai kormányoknak, hogy a korházban levő görög menekülteket szabadon bocsássa, s kívánatukra utleletet adjon nekik más országokba. A vezérek Olaszországba szándékoznak.

Portugallia. I. Lajos portugali király (született 1838-ban oct. 31-én) tudtára adta a portugál kamaráknak, hogy Mária Pia hercegnőlyget, Victor Emanuel király leányát eljegyezte. A menyasszony Napoleon herceg nejének Chlotild hercegnőnek ifjabb nővére s még csak 15 éves.

Amerika. Új York, máj. 3. New Orleans harc nélkül foglaltatott el; Macon erőd apr. 25-én feltételek nélkül megadta magát. Memphisnél nagy csata van kilátásban. Hírlik, hogy Beauregard tábornok Korinthat kiűritette. A newyorki „Herald” írja: New-Orleans megszállása óta Mercier francia követ megérkezettnek tartja az időt, midőn mint közvetítő léphet fel. A szövetséghatalom a közvetítést elvetette. Napoleon császár a maga részéről a Délt el fogná ismerni.

Ujabbak. Turin, maj. 15. Hire szárnyal egy déli Tirol ellen készülődő hadjáratnak, mely összefüggésben állana Garibaldi hosszabb tartózkodásával Trescoreban.

— Milano, maj. 16. A kormány bizonyos mozgalmat vett észre a volt önkényesek és menekültek kö-

zött a déltiroli határfelé. E mozgalom a genuai karabinierek feloszlátása következtében még növekedett. A kormány, hogy valamely erőszakos cselekvényt megakadályozzon, csapaterősítéseket küldött a határszélekre. Nullo ezredes a déli hadseregből ezért fogatott el Palazzóban. A gyanús volt önkényesek és menekültek felvigyázat alá vették s belebuzdítottak fogognak. Igen számosan közülük, kik Bergamóban tartózkodnak, haladéktalanul Alessandriába szállítottak.

— Nápoly, maj. 15. A „Giornale di Napoli” írja: Napoleon herceg megérkezése ne ébresszen kora reményeket a romai kérdésre vonatkozólag, melyek távol attól, hogy ennek megoldását sietessék, ellenkezőleg csak gátolhatnák. A herceg idejövetele, habár semmi küldetése nincs, még inkább biztosítja a császár és király közt fenálló szíves egyetértést.

— Turin, maj. 16. Garibaldi a tiroli mozgalom miatt elfogott tisztok szabadon bocsátását kívánta; a kormány megtagadta.

— Ragusa, maj. 16. A montenegrói Niksich-et elfoglalták.

— London, maj. 16. Az alsóház tegnapi ülésében Barton interpellációjára Loyard ezt válaszolva: Spanyolország folytatja a rabszolgakereskedést Cuba szigeten, de ez iránt Madridban előterjesztések tettek. A mi

az Afrika keleti részein tűzött rabszolgakereskedést illeti, Cowley lord figyelmeztette a francia kormányt. A vizsgálat elrendeltetett.

— Varsó, maj. 16. Hírszerint házmotózások történtek magos állású katonai egyéneknél.

— Havannah, apr. 30. A Mexikóból visszatért spanyolok első hadosztálya partraszállott. Prim tábornok Veracruzban a még hátramaradtak hajóra szállítását ügyeli fel. Mexikóban hadi készülétek történnek. A polgárháború kiűtött. Állítják, hogy a monarchisták előnyöket vívtak ki.

— Kassel, maj. 17. A hesseni kormány mind- eddig sem Poroszországnak, sem a szövetségnek kedvező választ nem adott. Ma minisztertanács tartatik; azután fog a válasz kiadatni, mely nehezen lesz beleegyező, hanem valószínűleg kitérő, hogy időt nyerjenek vele.

Távíratok tudósítás a bécsi börzéről

Május 19-én: Nemzeti köles 85.5. 5 % Metalliques 71.65. Bank-részvény 843.—. Hitel-részvény 219.70. Váltó Londonra 132.—. Ezüst 130.65. Arany 6.28.

Május 17-én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 74.—. Erdélyi 71.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

HIRDETÉSEK.

(600) Hirdetés fürdői vendégeknek.

(1—3)

Alólikt van szerencsém azon t. ez. közönséget, a kik a nyári fürdő-idényre **Homoród, Korond, Előpatak** és a többi Sz.-Udvarhelyhez közelebb eső fürdőkre, itt átutaznak, értesíteni, hogy kereskedésemben mindennemű **toilette cikkek: hajkefék, fésűk, fog- és körömkefék, felszerelt borotválkozó szekrények, minden alaku tükrök, mosdó szappanyok és illatszerek, továbbá utazó táskák, pénz-, levél- és szivar-tárczák, úgy szintén mindennemű öntöttvas-, porcellán-, fa- és bőrből készült ajándéki cikkek, díszkötött ima- és emlékkönyvek nagy választékban és a legutányosabb áron szolgáltatnak.**

A szellemi élvezetről is gondoskodva van, miután kölesönkönyvtáromból havonkénti 1 frt előre fizetés és az illető biztosíték letétele mellett a **legujabb magyar és német regény- és költeményeket lehet olvasás végett megkapni.**

Sz.-Udvarhely, majus 16-án 1862.

DOBRAJ NÁNDOR.

(599)

(1—2)

SCHÜTZ KÁROLY fűszerkereskedésében Kolozsvártt, 1862-beli **fris töltésű** Erzsébeth és Széchenyi forrásu **Budai keserű vizek** érkeztek, úgy **Gleichenbergi víz** is, a legutányosabb áron találhatók.

Porosz kir. kerületi physicus

Dr. KOCH jegesztett növényczukorkái

kizárólag eredeti skatulyákban 70 és 35 kr-ával adatnak el.

Ezen, a legkitünőbb növény-nedvekből a legtisztább czukorjegeczeknek hozzávegyítése által készült **Dr. KOCH-féle növényczukorkák** — mint a legismerőbb véleményezések bizonyítják — **enyhítő s izgalomcsillapító** hatással bírnak: köhögéskor, rekedtségnél, nyálkasságnál stb. s a bennük létező növényi nedvek s édes anyagok legjava által sikeres hatásuk a beszélő szerv tisztaságának, frissességének s hajlékonyságának fönttartására. Nemcsak ezen valóban jótékony sajátosságuknál fogva **különböznek** igen előnyösen a gyakran igen megdicsért úgy nevezett mell-thea-lepénykéktől [Pâte pectorale], hanem e készítmények még főleg azáltal jelesek, hogy azokat az emésztést szervek könnyen elbírik, s a hosszabb használatnál, semmi gyomorfájdalmat, sem savat, sem nyálkasságot nem okoznak, és nem hagynak hátra.

(521)

20/5

(4—6)

Dr. KOCH növényczukorkái hosszukás skatulyákba pakolvák, melyeknek barna írással nyomott fehér czimlapjai az alább álló pecsétet és aláírást viselik.

Egyedüli raktár

Kolozsvártt:

WOLFF J. és KHU-

DI J. gyógyszer-tá-

raiban, és az ősmere-

bizományos uraknál

Erdélyben.

Dr. Aug. Willh. Koch

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobraj Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön kapható:

Új teljes német és magyar szótár,

tekintettel az egyes szók helyes kiejtésére, rokonságra, valamint azoknak hajlítása, füzete s különböző értelmeinek körülírás által meghatározott szabatos előadására, különös figyelemmel levén a természettudományokban, az új törvényhozásban, a kereskedelem stb. szokások szak- és műszavakra.

Írta **Dr. Ballagi Mór** tanár.

Német-Magyar rész. II-ik, egészen újból átdolgozott kiadás. Ára 4 frt.

A magyar-német részszel együtt 7 frt 60 kr.

Görög régiségtan (archeologia)

A tanuló ifjúság számára írta **Garda József.** Ára 50 kr.

Papi dolgozatok

gyász esetekre, jelesen halotti beszédek egyházban és sirnál, s ilyenekre vezérgék, tárgyak és vázlatok, **Szilády László** reform. lelkésztől.

I-ső füzet. II-ik kiadás. Ára 1 frt 20 kr.

Magyar büntető törvények s bűnvádi

eljárás az országbirói értekezlet szabályai szerint. Írta **Kassay A.** Ára 70 kr.

Vezérfonal az

olasznyelv megtanulására,

Iskolai és magán tanításra írta **Oldal József.** Keményen kötve 1 frt 20 kr.

Caius Sallustius Crispus

munkái, fordította **Vojdisék József,** kötve 1 frt 20 kr.

NÖVENDÉK IFJUSÁG IMAKÖNYVE.

Hitben megerősödött protestáns fiak és leányok számára írta **Medgyes Lajos.**

Ára: nyomtató velin papíron, bőrbbe kötve, tokkal, 1 frt.

Díszkiadás, író-velin, bőrbbe kötve arany metszéssel, tokkal 1 frt 50 kr.

Concordancia

vagy **Szentirati szókönyv,** mely magában foglalja a Károli-Gáspár fordítása szerinti ó- és új-szövetségben előforduló nevezetesebb szókat, tárgyakat, szólásmódokat és ezeknek magyarázatát a megfelelő bibliai helyekkel együtt.

Készítette **Fördös Lajos** kecskeméti ref. lelkész.

Első kötet **A—E.** Második kötet **F—J.** Egy-egy kötet ára 2 frt 30 kr.

A váltórendtartás

a cs. kir. váltótörvény értelmében.

Népszerű magyarázat, számos gyakorlati példával és mintákkal, s a törvény szövegével bővíve.

Mindeneműiek felvilágosítására szerkesztette **Fináli Henrik Lajos,** gymn. tan. és a kolozsvári szab. keresk. társaság vasárnapi iskolájában rendes tanító. Ára 70 k.

Erdekes novella gyűjtemény

az angol, francia és német irodalom jeles műveiből, fordította **Hang Ferenc.** 3 kötet ára 2 frt 80 kr.

Györke állatországa.

II-ik bővített kiadás, számos képekkel 8-ad rétt, 120 lap, kötve ára 60 kr.

Az akadémia igazsága.

A közvélemény eleibe terjeszti **Brassai Sámuel.** Ára 50 kr. oszt. ért.

Ugyancsak **Stein Jánosnál** előfizethetni:

a Pesten **R Á T H M Ó R - nál** megjelenendő

HUGO VICTOR

„NYOMORULTAK” című világhírű regényére 3 o. é. frttal